

Αποσπάσματα από την ομιλία του Γιώργου Μαργαρίτη, καθηγητή Σύγχρονης Πολιτικής και Κοινωνικής Ιστορίας του ΑΠΘ.

«(...) πρόκειται για ένα σημαντικό έργο, έργο επιστημονικό, που έλλογα αναλύει και ερμηνεύει καταστάσεις κοινωνικές, σχέσεις ανθρώπινες. Έργο πολιτικό καθώς μας ανοίγει παράθυρα προς την πολιτική παιδεία η οποία -στον κόσμο που εμείς διεκδικούμε- δεν μπορεί παρά να έχει βοηθό και υπόβαθρο την επιστήμη και τον λόγο. Λόγο με τη διπλή έννοια του ορθολογισμού και της έκφρασης».

«Το βιβλίο του Κώστα Τζιάρα αναβαθμίζει την κοινωνική ιστορία» είπε, και πρόσθεσε «Συνδιαλέγεται με την διεθνή και την ελληνική βιβλιογραφία και διασφαλίζει την θέση του μέσα σε αυτή. Δεν ξέρω αν θα μπορούσαμε να τοποθετήσουμε το έργο ανάμεσα στα κορυφαία ομολογία του, οπωσδήποτε όμως δεν είναι πλέον δυνατό να μιλήσει κανείς για την ιστορία των λαϊκών στρωμάτων, της κοινωνίας στον τόπο μας χωρίς να αναφερθεί στο βιβλίο αυτό».

Για τη σημασία της έκδοσης του βιβλίου από την Σύγχρονη Εποχή είπε πως «Η απόφαση να εκδώσει ένα ογκώδες επιστημονικό βιβλίο 550 σελίδων είναι τολμηρή. Ένα βιβλίο μάλιστα ενός νέου ιστορικού που βρίσκεται στα πρώτα βήματα της σταδιοδρομίας του και δεν σχετίζεται με την αγορά των πανεπιστημιακών εγχειριδίων, κατάσταση που εξετάζουν πάντοτε οι εκδότες πριν αναλάβουν το βάρος μιας ανάλογης έκδοσης.

(...) Έχει ως εκ τούτου πολλαπλό, ακαδημαϊκό, επιστημονικό, πολιτικό σε τελευταία ανάλυση, ενδιαφέρον η ενίσχυση και η στήριξη των νέων αυτών επιστημόνων από τους προοδευτικούς εκδοτικούς οίκους και από όλους όσους υπηρετούν την ακαδημαϊκή παιδεία, ιδρύματα, φορείς, πολιτικούς χώρους. Οι άρχουσες τάξεις, η αστική τάξη, έχουν αντιληφθεί τους κινδύνους μιας προοδευτικής πνευματικής και επιστημονικής αφύπνισης και κάνουν ό, τι είναι δυνατό, άμεσα ή έμμεσα για να την περιορίσουν ή να την ευνουχίσουν: να την στρέψουν προς κατευθύνσεις ακίνδυνες, προς έρευνες που δεν έχουν τίποτα να πουν και να προσθέσουν στην πολιτική παιδεία του λαού μας. Στην ουσία γίνεται ένας αγώνας για την πνευματική ηγεμονία, για την κυριαρχία στον χώρο των ιδεών και της επιστήμης. Η αστική τάξη μπορεί να μην συμπαθεί την ιστορία αλλά αντλεί από αυτή συμπεράσματα χρήσιμα για την κυριαρχία της: γνωρίζει ότι η πνευματική ανάταση προηγείται της πολιτικής, κοινωνικής ανάτασης – εκείνης που θα αμφισβητήσει και θα ανατρέψει την ταξική της εξουσία.

Στο πεδίο αυτό η "Σύγχρονη Εποχή" και άλλοι εκδοτικοί φορείς που συντάσσονται στο ίδιο μέτωπο αξίζουν την στήριξη και την συμπαράστασή μας».

«Το βιβλίο του Κώστα Τζιάρα αναφέρεται σε μια καίρια ιστορική περίοδο για την χώρα και τον λαό μας. Κάνει μία τομή στον μεσοπόλεμο, την περίοδο που σηματοδοτείται από την Μικρασιατική καταστροφή και καταλήγει στην ταξική επαναστατική έξαρση της δεκαετίας 1940-1950. Εισέρχεται τολμηρά στο εσωτερικό μιας κοινωνίας σε αναβρασμό, σε -κυριολεκτικά- αναδόμηση. Επιλέγει τον πλέον γόνιμο χώρο για την παρακολούθηση των κοινωνικών δρώμενων: την πόλη της Θεσσαλονίκης, αληθινό εργαστήριο των τότε καταστάσεων και εξελίξεων».